

УДК 65.01

Барабаш С. – ст. гр. БМп-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОПЕРАТИВНО-ВИРОБНИЧЕ ПЛАНУВАННЯ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к. т. н., доцент Гевко І.Б.

У сучасній теорії організації, підтвердженої вітчизняною та зарубіжною практикою, система оперативно-виробничого планування розглядається як багаторівнева, структуризована на різні блоки і стадії планових робіт. Розрізняють три рівні оперативного планування: заводський, цеховий, дільничний.

За характером застосовуваних методів планові роботи розділяються на три послідовно виконуваних блоки:

- об'ємне планування передбачає розподіл виконуваних робіт по підрозділах і планових періодах з урахуванням завантаження устаткування і площ.
- календарне планування передбачає визначення термінів початку та закінчення робіт в цехах і термінів передачі їх продукції іншим цехам при необхідності з коригуванням результатів об'ємних розрахунків.
- оперативне планування полягає в розробці конкретних виробничих завдань за номенклатурою робіт і виконавців на короткі планові періоди.

Оперативне планування виробництва поділяється на стадії - попередніх розрахунків і розробки планів. На перетині формується цілісна система оперативного планування виробництва, що включає в себе сукупність наступних основних елементів: вибір і обґрунтування планово-облікових одиниць; розрахунки завантаження устаткування і виробничих площ; розробка календарно-планових нормативів; розробка цехових і внутрішньоцехових виробничих програм; формування внутрішньоцехових виробничих графіків; формування оперативних завдань.

Суть встановлення календарно-планових нормативів полягає у нормуванні ходу дискретного виробничого процесу в часі. В якості критерію економічності при виборі, обсягів партії виробів використовуються різні показники: найменшу кількість переналагоджень обладнання; максимальне завантаження устаткування, мінімальна тривалість виробничого циклу; найменший обсяг незавершеного виробництва або сукупних виробничих витрат.

Зміст календарного планування передбачає визначення на основі календарно-планових нормативів термінів виконання виробничих завдань на планований період в розрізі встановлених планово-облікових одиниць при дотриманні об'ємної розвантаження підрозділів.

При переході в Україні до ринкових відносин планування виявилось напівзабутим. Це відбулося внаслідок поверхневого сприйняття ринкової економіки, нерозуміння виниклих з її утвердженням проблем і шляхів їх вирішення через перевагу найпростіших закордонних штампів над складним, багатограним вітчизняним досвідом і забуття національних економічних традицій. Через неспроможність подібного підходу економічні труднощі змусили згадати, що планування – одна з найважливіших функцій управління будь-яким виробництвом. Саме з планування і починається як створення, так і функціонування комерційної організації. У сучасних економічних умовах планування діяльності підприємства безпосередньо пов'язано з маркетингом. На невеликих підприємствах функції планування і маркетингу часто поєднують. Якщо колись планову систему розглядали як альтернативу ринку, то сьогодні вона – складова частина ринкової економіки.